

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Псэуальэхэм яшлын зэрэклөрэм зыщигьэгьозагь

Къэралыгъо программэхэмрэ лъэпкъ проектхэмрэ къадыхэлъытагъэу социальнэ учреждениехэм яшын, язэтэгъэпсыхъан ыкли ягъэцэкълэжьын макло. Республикэм и Пышхъгъэу Къумпыл Мурат псауныгъэм икьэухъумэн епхыгъэ псэолякълэхэр зэригъэлъэгъуагъэ — къутырэу Гавердовскэм щашырэ врач амбулаториер, зыныбж хэклотагъэхэм апае унэ-интернатым ипсэуалэхэр ыкли концерт гъэлъэгъуаплэу «Налмэсыр».

Унагъом
имашЮ
джы Адыгеим
шэблэ

Урысые унэгъо джэ-
ныкъом имашло
Адыгеим къэсыгъ.

Мы йофтхьабзэм хэлэжыагъэх АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымкIэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем, АР-м йофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч, къалэу Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр, АР-м икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Стройзаказчыкым» ипашсэу Хьаджымэ Аслъан, йоф-

шлэнхэр зэшлзыхырэ органи-
зацияхэм ялыкloxэр.

**ЮофшІэнхэр
ыкІэм фэкІох**

Лъапкъ проектэу «Псауныгъэр къэухьымэгъэныр» зыфи-
юрэм тегъэспыхагъэу псэуа-
лъэхэм ягъэкIажьын телъы-
тэгъэ шьолъыр программэм

диштэу кьутырэу Гавердовскэм амбулаторие щашлы. Подрядчикэу «Румус» зыфилорэм псэолъэшлынымкIэ зэзэгъыныгъэ зыдашыгъагъэр 2023-рэ илъэсым мэзаер ары. Сомэ миллион 41,4-м ехьу зытефэшт проектым игъэцэкIэнкIэ мы илъэсым Iоныгъом пальтэу агъэ-нфагъэр екIы. Учреждением ишын ыкIэм фэкIо, медицинэ

Іэмэ-псымэхэр ыкйи мебелир
кыщэфы, кыпэлүль чыплэр
зэтырагыпсыхьэ.

Амбулаторияклар клэлэцы-
клучэм ыкли зыныбж хэклота-
гэхэм атгэзпсыхыагэу зэте-
уыгэзт, участкэ кабинетхэр,
джащ фэдэу специалистхэм
апае хуушхыафыкыгэ үнэхэр

(Иклэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Къэгъэлъэгъон-форумэу «Урысыем», къыдыхэлъытгъэ Iофтхъабзэу «Родные — Любимые» зыфилоу унагъом и Илъэ икызылұхун фэгъэхьыгъэу ВДНХ-м цырекIокIыгъэм унэгъо джэныкъом имашоу цызекIагъэблагъэм ар илахь. Къэралыгъом ишъолъырхэм зэкIэм ар алыагъэлэсыгъ. Адыгем иер Волгоград къырачыжынэу зинасып кыыхьыгъэхэр республикэм шыщ зэшъхъгъусэхэу Маушъэ Айдэмыррэ Сусаннэрэ. МашIом мэфэкI шыкIэм тетэу АР-м и Къэралыгъо филармоние цылэгъокIыгъэх. Iофтхъабзэм хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и ЛIышъхърэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ Ү Администрация ипашэу Владимир Свеженец, АР-м IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч, псэулIэу Тульскэм дэт чырыстан тхьэлъулуплэм Iутэу Архимандритэу Антоний.

Владимир Свеженец пэублэ псалъэ кышыызэ, Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ыцэкIэ лoфтхъабзэм кьеблэгъагэхэм кьафэгушыагъ. Мыш фэдэ лoфтхъабзэр АдыгеимкIэ апэрэу зэрэщытыр кыхигъэщыгъ, псэуплэу Тульскэм дэт чылысым

(Иклэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Псэуальэхэм яшлын зэрэкторэм зыщигъэгъозагъ

(ИкӀух).

хэтыштых. Квадрат метрэ 420-рэ зыуытырэ псэуальэр нэбгырэ 49-мэ яфэло-фашлэхэр зымафэм кыкӀоцӀ зэшлохыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэшт.

«Псэолъэшлын лофшлэнхэр дэгъоу зэшлохыгъэнхэм тэркӀэ мэхъанэшхо иӀ, цыфхэм медицинэ фэло-фашлэхэу афагъэцкӀэштхэри шэпхэ инхэм адиш-тэнхэ фæе. Республика ыкӀи район гупчэхэм апэчыжьэу псэурэ цыфхэм ямедицинэ фэло-фашлэхэр икӀоу ыкӀи дэгъоу зэшлохыгъэнхэм иамал ялэн фæе», — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

АР-м псауныгъэр кӀэухъумэ-гъэнымкӀэ и Министерствэ кызыритыгъэмкӀэ, мы ильэсым врач амбулатории 5-мэ яшлын рагъэжьэшт, джащ фэдэу кӀэлэ гъэпсыкӀэ зилэ псэупӀэу Инэм лӀэапӀэу щашырэр ыкӀэм нагъэсышт. Адыгеим и ЛӀышхъэ медицинэ учреждениехэр зызэригъэлъэгъухэ нэуж инженер

коммуникациехэм псэуальэхэр апышлэгъэнхэмкӀэ ыкӀи ахэм кӀапӀулы чыплэхэр нахэ зэтэгъэпсыхъэгъэнхэмкӀэ, транспор-тыр ахэм кӀякӀолӀэным иамал щыӀэнымкӀэ пшӀэрылхэр кыгъэуцугъэх.

Зыныбжь хэкторэгъэхэмкӀэ ыкӀи сэкъатыныгъэ зилэхэмкӀэ Ӏэрыфэгъушт

Ащ нэужым Къумпыл Мурат зыныбжь хэкторэгъэхэмрэ сэкъатыныгъэ зилэхэмрэ апае унэ-интернатыр зычашышт чыплэм кӀэуагъ. Лъэпкъ проектэу «Демографием» диштэу а псэуальэр агъэпсышт. Социальнэ учреждениякӀэр кӀалэу Мыекъуапэ иурамэу Депутатскэм тетышт.

Квадрат метрэ мин 21,3-м ехъу зыуытышт унэм иблоки 9 нэбгырэ 250-мэ атегъэпсыхъагъ. Мыщ цыфхэу кӀахлэхэрэр зэрысышт унэхэр, вестибюльхэр, медицинэ лофышлэхэм апае кабинетхэр, зызсагъэпсэфышт унэхэр хэтынхэу агъэнэфагъ. Компаниеу «Марк Сервисым» илӀыкӀо кызыриуагъэмкӀэ, мы псэуальэм ишлын 2022-рэ ильэсым рагъэжьэгъагъ, ильэсэу кыхъагъэм ыкӀэхэм адэжь хъазыр хъушт. Сомэ миллиард 1,3-м фэдиз пстӀумкӀи ащ ишлын тэфэшт.

«РеспубликэмкӀэ мэхъанэшхо зилэ проектым игъэцкӀэн яшӀыпкъэу зэкӀэми акӀуачӀэ зэдырахыӀлэн фæе. Проект-сметэ документацием зэхъокыныгъэу фашлэхэрэмкӀэ игъом зэкӀэми зэзэгъыныгъэ адашлын, щынэгъончъэным ишапхъэхэр кыдапӀытэхзэ, теплӀэ дахэ илӀэным анаӀэ тырагъэтын фæе», — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

Лъэпкъ проектэу «Культурэм» диштэу

Мы мэфэ дэдэм концерт гъэлъэгъуапӀэу «Налмэсым» игъэцкӀэжыныкӀэ лофхэр зэрэкторэм Адыгеим и ЛӀышхъэ зыщигъэгъозагъ. Унэм квадрат метрэ мини 10-м ехъу еубыты. Сомэ миллион 725-рэ фэдиз зыпӀэхуащт лофшлэнхэр лъэпкъ проектэу «Культурэм» тегъэпсыхъагъэу зэшлуахы. Игъэкторэгъэ гъэцкӀэжыным кызырэдильытэрэм тетэу зэблахъух псырыкӀуапӀэхэр, электричествэ ыкӀи фэбэрыкӀуапӀэхэр, сигнализациер, видео лыплъэныр.

Ащ нэмыкӀэу унашхъэм изэблэхъункӀэ, унэ кӀоцӀ дэпкъхэм ягъэкторэкторэмкӀэ лофтхъабзэхэр зэшлуахы. Технологическэ лъэныкъомкӀэ залхэр икӀэрыкӀэу зэтырагъэпсыхъащтых, сэкъатыныгъэ зилэхэр унэм чӀэхъанхэ

альэкӀыным кыпӀулы чыплӀэри фытырагъэпсыхъащт.

«Налмэсым» изэтэгъэпсыхъан проект гъэшлэгъонэу ыкӀи кынау щыт. Адыгеим иконцерт лофшлэн лъэгӀаплакӀэм ащ кытырищэн фæе. Культурэм иучреждениеу агъэкторэгъэщтыр Урысыем и Къыблэ ыкӀи зэрэхэгъэгъоу якультурэ шуагъэ кӀэзытырэ изы лъэныкъоу кыххъошт», — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

Псэолъэшлын лофхэр зыщыкторэхэр чыплэм икӀэпӀыхъан ыкӀэм зыщыфэкторэщтым Адыгеим и ЛӀышхъэ проектхэм ягъэцкӀэн хэлажьэхэрэм, кӀалэм имэрие ыкӀи мы лофым фэгъэзэгъэ министерствэхэм кӀяджагъ акӀуачӀэ зэхэлъэу зэдэлэжьэнхэу. Къумпыл Мурат кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, анахъэу анаӀэ зытырагъэтын фæер псэуальэхэр коммунальнэ ыкӀи инженер хытылухэм тэрзэу япхыгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм
и ЛӀышхъэ
ипресс-кӀулыкӀу

Мэзаем и 2-р — тидзэхэм Сталинград заом
нэмыц-фашистыдзэхэр зыщызэхакъутагъэм и Маф

ЯлӀыгъэ-хыягъэ жъалымыгъэм текӀуагъ

Мэзаем и 2-р Урысыем идзэ щытхъу и Мафэу тикъэралыгъо цыхагъэунэфыкӀы. Мы мафэм 1943-рэ ильэсым тидзэкторӀхэм Сталинград дэжэ

щыкторӀгъэ ззошхом нэмыцӀдзэр цагъэтэкъуагъ, ащкӀэ Хэгъэгъу ззошхом ыкӀи ятӀонэрэ дунэ заом мэхъанэ зилэ лъэпсэ гъэзэ-пӀэ ин фишлыгъ.

Сталинград заор бэдзэогъум и 17-м, 1942-рэ ильэсым кӀежы, мэзаем и 2-м 1943-рэ ильэсым нэс кӀуагъэ, советскэ дзэхэм текӀоныгъэр кыщыдахыгъ. Зынах хъазаб мыхъужырэ ззошхуагъ Сталинград дэжэ щыкӀуагъэр. Ихылыгъэ

гъэ-кыныгъэкӀэ ыкӀи нэбгырэ пчъагъэу хэкторэгъэмкӀэ Сталинград заор анах инхэм ащыщ. Ар мэфэ 200-рэ кӀуагъэ, лъэныкъуитӀумкӀи нэбгырэ миллиони 2,1-м нахыбэ хэлэжьагъ.

(ИкӀух я 8-рэ нэклӀуб. ит).

Унагъом имашло джы Адыгеим щэблэ

(ИкӀух).

машлор зэрэщыблэщтыр кыӀуагъ.

Чылысыр аукъодыеу кыхахыгъэп. Унагъомрэ шыпкъэныгъэмрэ ятамыгъэхэу алытэхэрэ зэш-

хъэгъусэхэу Петррэ Феврониерэ якъупшхъэ кӀэнхэр зыцагъэлъэпӀэрэ чылысэу кӀалэу Муром дэтым машлор щызэкторэгъэблагъ. ПсэупӀэу Тульскэм щыгъэпсыгъэ тхӀэлъэу-пӀэми ахэм ацӀэ ехы.

— Урысые мэхъанэ зилэ лофтхъабзэм щыщ тызэрэхъугъэр тигуапэ. Шоигъоныгъэ зилэхэр тичылыс кӀекӀолӀэнхэ, Тхъ шельэ-лунхэ, мамырныгъэрэ зэгурыӀоныгъэрэ яунагъохэм арылӀынуу зэшхъэгъусэ-

хэм зафагъэзэн альэ-кӀышт, — кыӀуагъ Архимандритэу Антоний.

АР-м лофшлэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч машлор республикэм кӀэзыгъэсыгъэхэ Маушъэ Айдэмыррэ Сусаннэрэ «тхъашуегъэпсэу» ариуагъ ыкӀи Правительствэм ыцӀэкӀэ рэзэныгъэ тхылъ афигъэшшошагъ.

— Унэгъо ныбжьыкӀэм зерифэшъуашэу Адыгеир Волгоград кыщигъэлъэгъуагъ. Афэразэхэу бэхэр кытфитеуагъэх. Тигуапэ мыхэм афэдэ зэшхъэгъусэхэр зэрэтилэхэр. Дахэу афалорэм хэхъонэу, гъэхъэгъэшлэхэр ашӀынхэу, унэгъо бын лужъу хъунхэу тафӀэла, — кыӀуагъ министрэм.

Улапэ щыщ Маушъэхэм яунагъо ильэсий ыныбжь, щысэ зытепхын фæе ныбжьыкӀэх, зэгурыӀожьхэу мӀэпсэух, шъэожъыитӀу зэдӀапӀу. Ильэси 2 — 3-кӀэ узэкторэгъэжымы Республикэ зэнэкъокъоу «Унэгъо

ныбжьыкӀ» зыфилорэми текӀоныгъэ кыщыдахыгъагъ. Машлор икӀэхын ежъхэм кӀазэрэфагъэшшошагъэр лъэшэу ягуапэ хъугъэ.

— Мы лофтхъабзэм тызэрэхэлэжьагъэр тызэмыжэгъэ шулхъафтын хъугъэ. ЩыӀэныгъэмкӀэ анах лӀапӀэр унагъор ары. Апэ — укӀызыщыхъугъэр, нэужым о уилэ хъурэр. Арыш, тигуапэ мыщ фэдэ кӀэралыгъо лофтхъабзэхом тыхэлэжьэн амал зэрэдгъотыгъэр. АщкӀэ «тхъауегъэпсэу» етӀо

тшӀоигъу Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъэу Къумпыл Мурат, — кыӀэздало зэшхъэгъусэхэм.

МэфэкӀи Ӏахым икӀэух Урысые унэгъо джэныкъом ифэбэ Ӏахэ зэшхъэгъусэхэм Архимандритэу Антоний ратыгъ. Тхъамафэрэ гъогу тетыгъэ машлор непэ ибысымыпӀэ ыгъотыжыгъэу, джы Тульскэм дэт чылысым щэблэ. Унагъом и Ильэс макӀофэ ар мыкӀосэным лыплъэщтых.

АНЦОКЪО Ирин.
Сурэтхэр: А. Гусев.

Шьолыр едзыгъом щытекIуагъэх

Зэнэкьокьоу «Незримая красота» зыфилоу Волгоград гъэтхапэм и 5 — 7-м шыклоштым Адыгеим щыц хьафизэ пшъэшъищ хэлэжъэшт. Ахэм шьольыр едзыгъом теклоныгъэр кьышыдахыгъ.

Диана Зайцевар

Алина Пристанская

Юлия Цымбаловар

«Незримая красота» зыфи-
юрэр — зыфэдэ шымылэ проект,
«тифлокомментирование» шы-
клэ амалыр дыхэт. Ащ иклэща-
кlor зэрамылэжьгүэрэмклэ сэ-
кыатныгъэ зилэхэм яныбжьыклэ
организациеу «Пламя» зыфилоу
Волгоград шызэхэшагъэр ары.
Мы зэнэкьокьур 2018-рэ илъэ-
сым рагъэжьагъ ыкли ежь зяш-
ольыр шпцсгүэрэ хьафизэ акто-
хэр ары хэлажьэщтыгъэхэр.
Джы ащ зырагъэушомбгугъ
ыкли шьолырипллмэ япшэ-
шэ дахэхэу а 1-рэ ыкли я 2-рэ
купхэм ахэхьэрэ сэкыатныгъэ
зилэхэр шызэнэкьокъуштыгъэ:
Волгоград, Астрахань, Ростов

хэкухэр, Адыгэ Республикэр
ыкӀи Краснодар краир.

Хафизэхэм я Урысые общество ичылплэ организациеу Мыекьуапэ цылэм итхьаматэу Алексей Хлоповым кызыртыла-гэмкплэ, энэккыоу «Незримая красота» зыфилорэм ишьолыр едзыгъо хьафизэхэм я Адыгэ республикэ хэушъхьафыкыгъэ тхылъеджаплэ цырагэклоккыг. Агъэнэфэгэ журюм хьафизы-ыкпл дэуе зыльэгъурэ бзыль-фыгыблымэ осэшл афилыг.

— Анахьэу зэлпыгьэхэр
пшашьэхэм сэмэркьэу ахэ-
лпыр, псынклэу ыкли гьэшлэ-
гьонэу гүпшысэнхэ зэральэкы-

рэр, сэнаушыгыэу ахэлыыр,
 ядэхэгэя, япкышылуагыэ кыыз-
 рагыэльэгуагыэхэр, нэмыкхэ-
 ри. Анахь кхэхэшыгыэхэр нэб-
 гыриш: Диана Зайцевар, Алина
 Пристанская, Юлия Цымба-
 ловар, — кылуагы Алексей
 Хлоповым.

Юлия Цымбаловам ильэс 34-рэ ыныбжь. Ицыйкүгөөм кышгэжэагыгэу музыкэм фэ-шаг. Хафизэхэм ыкй дэу зыльэгүрэ кэлэцыйкүхэм афы-тегэпсыхыэгэ хэушхыафыкы-гэ музыкальнэ еджапэм ще-джаг. Искусствэхэмкй Адыгэ республикэ колледжу Тхабы-сымэ Умар ышэ зыхыырэр

дэгүү дэдэу кыуухыжыгыг. Джи зыхэлэжэшт зэнэкьокьум орд кыщицлошт, фортепьянэм кьеошт. Мы уахтэм loф ышлэгэрэп, klэлэ enly, хафизэхэм яресубликэ общественнэм организации илофшлэн чанэу хэлэжэ. Мыекьолэ районим ит поселкэу Тульскэм ихорэу «Надежда» зыфилорэм орд кышлелo.

Алина Пристанская ильэс
18 ыныбж, дэу зэхэзыхырэ
ыкй зыльэгүрэ кэлэцкыкүхэр
зычэс республикэ коррекцион-
нэ еджэлпэ-интернатэу Мые-
күуапэ дэтым шеджэ. Къашо-
хэм, есыным зафегасэ, волон-

тер движением чанэу хэлажэ. ГолболымкIэ бзыльфыгьэхэм яхэшыпыкIыгьэ командэ хэт. Адыгеим итарихь ыкIи икультурэ шлогьэшIэгьонхэу зэрегьашIэх. Зэнэньэкьокьум ифинал адыгэ кьашьо кьыщишIынэу егьэхьа-зыры.

Диана Зайцевам илээс 18
ыныбж, я 9-рэ классым ис
Мыекыуагэ дэт искусствэхэмклэ
клэлэцкылу еджаплэм «Искусство
театра» зыфилорэ отделениер
кылыуихыг. Атилетикэ псынклэм-
клэ (хьафизэхэм азыфагу) щэ-
гьогогьо Урысыем ичемпионкэ
хьугэ. «Художенственнэ гуцыл»
зыфилорэ лъэныкьомклэ ащ
зыккыггэлэзгьощт.

Тигушылэгүү зэрэхигыэунэфы-
кыгыэмклэ, мы уахътэм пшъа-
шэхэм клэух едзыггом зыфа-
гъэхьазыры. Ащ пае зэнэкьо-
кым изэхэщаклохэм пэлуйдгыэ
шыклэм тетуэ зэхэщэгъэ веби-
нархэу психологхэр ыкли сти-
листхэр зыхэлажэхэхэрэм ядэ-
лүх. Хьафизэхэм узэрадэзекло-
цтымыклэ а специалистхэм лэ-
пэлэсэнныгъэ дэгүү алэклэлъ.
Мыхэм яшылагьэклэ пшъашъ-
хэм апкь диштэу зыщальэшт
шъуашэхэр кыыхахыныр, сце-
нэм зэрэтыыштхэр псынклэ
кьафэхьүшт.

Едзыгбоу зыхэлэжээштхэм
елытыггэу нэггырэ пэпч кы-
хагээшштых. ГуыкI зилэ цыф-
хэм ацлэкIэ агьэхъазырыггэ
нэпээл шлухъафтынэр ыки
кьэгбагэ Iэрамхэр кьазэрэра-
тыштхэм даклоу, мы зэнэкьо-
кьум зипсауныггэ амалхэр
зэщыкьоггэ бзылфыггэхэр
гьэхьэгбакIэхэр ашлынхэм ыки
теклоныггэм фэбэнэнхэм клигэ-
гушлштых.

ЮШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр: хяафизэхэм я Уры-
сые обществэ икъялэ органи-
зацияе.

ШофшІакІэ аушэтыгъ

АР-м псауныгээр кэзүхүмэгээнүмкэ и Министерств

Мы мазэм АР-м псауныгээр кээухумэгэнымклэ и Министерствэ упльэкун шыклэм тетэу приложенияклэу «ТМК пациент» зыфило-рэр ыгьэлэжыаг. Врачыр пэлудзыгэу сымаджем лэпылэгьу ригьэ-гьотыныр, зыгьэгумэклирэ упчлэхэр зехафынхэр ащ ипшьэрыль.

маджэхэр ары. Гушылэм пае, шюушыгыу узым ыгыэгумэклы-хэрэр. Апэ врачым уеклолэн фаре, ащ ыуж ар пэлудзыгэа шылкэм тетын ыльэклышт. Врач-

ми сымаджэхэми яуахтэ кы-
зэтегээнэгэным приложениер
тегэлсыхагь, лэрыфэгь. Зи-
псауныгэ зэшыкьуагэм гьогум

уахтэ тыригэкэлодэштэ, чэ-
зыум хэтыцтэ, — кзытфи-
лотэг медицинэ кызбар-лвы-
гэлэс гупчэм иотдел ипашэу
Екатерина Никитинам.

Приложенияклэм телефоным фэдэу loф ешлэ. Сымаджэм кызыфытеохэклэ, хьазырэу щысын фæе. Ащ нэмыклэу, вра-

чим дэжэ зыхэптхэн, узерэсы-
маджэр кээзуушихыатэрэ тхы-
лым ухэплээн е нэмык! меди-
цинэ кээбархэр кыпхын плээ-
кынэу ар гээпсыгээшт.

Ащ илофшэн зэрэгъэпсыгъэм
епхыгъэ апэрэ уплъэклуныр
ыклэм фэклуагъ, зэфэхьысыжъ-
хэри фашлыгъэх.

— Приложенияер зытыуппэ-
күгээ шылэ мазэм кыкюц!
сымэджипшым нахыбэ пэ-
дзыгэу врачым дэгущыагэх.
Пчъагээр нахыбэни ыпэкы-
штыг, ау ыпшэккэ кызээрэ-
шысыагээу, мыщ фэдэ амал
зилэх диспансер учетым хэтэу
ильэс пчъагэхэм зипсауныгээ

лыпплэхээр ары. Пстэумкi
 приложениер Iурыфэгy, ау зы-
 тыушэтыгээ плaтэм кыкloц!
 шыклагэхээр кыхэхэдгээшгыгээх.
 Еж врачэми яшлoххэр кьяд-
 гээулагэх. Арыш, аналэ зы-
 тырагыэтыш лээныкьохэр дгээ-
 нафэхи, приложением джыри
 дэлэжэжьынхэу аш фэгээза-
 гээхэм ятлуаг, — кылуагь
 Екатерина Никитина.

Щыклагэхэм ядэгъзыжын
дэлажьэхэм, приложением
иофшаклэ джыри зэ лэаплэхэм
ащаушэтышт. Ренэу рылэжьэ-
штхэм ащ кыгъэлягъорэм
изэфэхьысыжь елытыгъэшт.

АНЦОКЪО *Ирин.*

АдыгеимкӀэ ащ хэлэжьагъэр
 лэзэпӀиш: Ханскэм дэтыр, Мые-
 кӀопэ къэлэ поликлиникэр,
 ТэхьутемыкӀое районым игупчэ
 сымэджэщ. Мыхэм цыфыбэ
 яуалэ. Ахэм якыхэхынкӀи ары

зэрыгъозагъэхэр — сымаджэхэр жьугъэу зэкӀуалӀэхэрэр ыпӀагъэшъыгъэх.

— Приложениер зытегъэпсы-
хьагъэр ипсауныгъэ изытет
ренэу зыуплъэкӀунэу фэе сы-

Мэзаем и 2-р — тидзэхэм Сталинград заом
нэмыц-фашистыдзэхэр зыщызэхакьутагьэм и Маф

Яллыгьэ-хыягьэ жъалымьыгьэм теклуагь

(Икляух).

Нэмыц командованием 1942-рэ ильэсым пшээрлыгьэу ышыгьагьэр Кавказыр ичлыдэгьэ кьэ-кляуплэхэр игьусэу, Дон, Пшы-зэ, Темыр Кавказыр ыкьи Поволжьер, анахьэу Волгэ штэгьэнхэр ары. Ащ паеклэ ядзэу «Кьыблэр» купитлоу агощыгьагь: «А-м» Кавказыр ыштэн фэягь, «Б-м» Сталинград утынышхо рихын фэягь. Донрэ Волгэрэ азыфагу иль чыгур ыштэн ыкьи псыхьомклэ иклынхэ амал ямылэжьэу шыгьэныр, ащ ыужым Аст-раханьклэ загьэзэныр ямурадгь.

Сталинград заор лъэныкьуитлоу гощыгьагь; зыкьэухьумэгьэныр ыкьи пыим жэхэклотэгьэныр. Зыкьэухьумэжын опера-циер бэдзэогьум и 17-м, 1942-рэ ильэсым аублэгьагь. СССР-м и Апшээрэ главнокомандующэу Иосиф Сталиным бэдзэогьум и 28-м унашьоу N 227-р кьыди-гьэклыгь, ар зэрэзэльашлагьэр «Ни шагу назад!», зы лъэбэкьу закьуи ор-орэу ухэткли пшын уфитыгьэп.

Шышхьэлум и 23-м нэмыцхэм кьалэм етлупшыгьэу бомбэхэр кьытыратэкьуагьэх, Сталинград хьалэчыр зэфэдэклэ кьыфэкьуагь, кьэмышлэжьынэу охыплэ заклэ ашыгь. Зэрагьэунафыгьэмклэ, апэрэ зэпэуцужым нэбгырэ мин 40-м кьыщегьэжьагьэу мин 90-м нэс хэклодагь, ахэр анахьэу цыф кьызэрыкьуагьэх. Мы мэфэ дэдэм нэмыцхэм кьалэм итемыр ыпшьялоклэ пхыратхьуи, Волгэ еклугьэх. Ионыгьом и 13-м пыир кьохьаплэмклэ ыкьи кьыблэ-кьохьаплэмклэ кьалэм кьыдэхьагь, кьалэм ыклоцлэ зэошхор кьыщегьагь, ар мэфэ 125-рэ кьуагьэ. Тидзэхэм пыим теклонхэ амал агьотыгь, шэклогьум и 19-м, 1942-рэ ильэсым ыпэкклэ лъыклотэнхэу рагьэжьагь. Мы операцием «Уранклэ» еджагьэх.

Советскэ дзэклолхэм шэкло-гьум и 19-м зэкклэ кьуачлэу ялэр

Зэуужыгьэ кьэбарлыгьэзэс амалхэр

зэклаубыти, нэмыцыдзэхэр кьэу-хьурэйгьэнхэм фежьагьэх, шэ-клогьум и 23-м пыижь бзаджэр «дыкьацэм» фэдэу кьадзыхьы, зэтыраубытагь. Ухьурэйплэм пыим идивизие 22-рэ ыкьи нэмыклэ дзэ части 150-рэ щызэтыраубытагь. Шылэ мазэм и 10-м Сталинград заом иклэух лахь щыфежьагьэх. Дзэ Пльыжьым операциеу «Коль-цо» зыфилорэр ригьэжьагь, кьа-ухьурэйгьэхэм ор адашлэхыгь. Пыим икупышхоу зэтыраубыта-гьэр лахьитлоу зэтыраути, хьалэч-псэлэч ашыгь. Шылэ мазэм и 31-м, 1943-рэ ильэсым пьидзэм ипэцагьэу генерал-фельдмар-шалэу Фридрих Паулюс гьэрэу

зыкьытыгь. Заом ухыплэ фэхьу-гьэр мэзаем и 2-м, 1943-рэ ильэсым «Севернэклэ» заджэхэрэ купэу я 6-рэ дзэм щыщым еж-ежырэу заводэу «Баррикады» зыфилорэм дэжь зыкьызэрэщи-тыгьэр ары. Ащ икомандирэу щытыгьэ генерал-лейтенантэу Карл Штрекер джащ фэдэу гьэр хьугьэ. Тисоветскэ дзэхэм яхэу-шхьафыкьыгьэ операциеу «Коль-цоклэ» зэджагьэхэм ишлуагьэклэ нэмыц-фашистыдзэм щыц нэбгы-рэ мин 91-м нахьыбэ гьэрэу тиехэм аштагь, ахэм ащыцэу мини 2,5-р офицерыгьэх ыкьи 24-р генералыгьэх. Фашист техакло-хэм мы чыплэм члэнэгьэшхо ща-шыгь: ауклыгьэхэр, ула-гьэхэр, гьэры хьугьэхэр, зыдэхьугьэр амышлэу клодыгьэхэр пчягьэмклэ нэбгырэ миллионрэ ны-кьорэм клахьэщтыгь, ащ кьыхэкклэу, Германием заор зыклорэ уахьтэмклэ апэрэу, лъэпкь шыгьо мафэ щызэхэцэгьагь. Советскэ дзэхэми маклэп чланагьэр: ауклыгьэр мин 480-рэ фэдиизыгь, мин 500-м ехьурэм улагьэхэр ательыгьэх.

Теклоныгьэу Сталин-град дэжь кьыщыдахы-гьэм нэмыклэу, мы зэо илыгьоу тиехэм ашы-гьэм, зэкклэ заом психо-логическэ гьэзаплэ фи-шыгь. Дзэ Пльыжьым идзэклолхэм ашлэш хьу-гьэ, пыир зэхакьутэн зэралъэкьыщтыр, адрэ

нэмыц частьхэм ахэтхэр щтэм зэклилүлэгьагьэх, кьаухьурэин-хэкклэ цынэщтыгьэх. Мы зэо чыплэм лыхьужьныгьэ-псее-мыблэжьныгьэклэ кьахэщыгьэ советскэ дзэ зэфэшхьаф 55-м орденхэр афагьэшшоагьэх, дзэ-клоли 122-рэ Советскэ Союзым и Лыхьужь хьугьэ.

Тыгьэгьазэм, 1942-рэ ильэсым медалэу «За оборону Сталин-града» зыфилорэр мы заом хэ-тыгьэ дзэклол мин 760-м ехьу-м кьаратыгь. 1963-рэ ильэсым кьалэм идзэклолхэу фэхыгьэм ягупчэу, кьалэм иухьумаклохэм якьупшхьэ-лпашхьэхэр зычлэ-лым, ныбжы Мыкьосэрэ машлор щызэклагьэблагь. Мы чыплэм метрэ 26-рэ хьурэ стелэ гранит шлуцлэм ыкьи пльыжьым ахэ-шыкьыгьэу шагьэуцугь, 1965-рэ ильэсым Волгоград «Кьэлэ-лпыхьужь» зыфилорэ цлэр кьыфау-сыгь. 1967-рэ ильэсым Сталин-град дэжь теклоныгьэр кьызэрэ-дахыгьэм фэгьэхьыгьэ тарихь-мемориальнэ комплексэу «Ста-линград заом илхьужьхэм апай» зыфилорэр Мамай луашхьэм кьыщызэлуахыгь. Сталинград заом ильэхьан мыш дэжьым анахь зэпэуцужь пльырхэр щыкьуагьэх. Саугьэт зэхэтым ыгупчэр ком-позиционнэ гупшысэр зэкклэ зы-фэкложьэу, скульптурэу «Роди-на-мать зовет!» зыфилорэр ары. Авторы Евгений Вучетич, ильэ-гагьэр метрэ 87-рэ. Мыр кьалэм итамыгьэ шхьа.

Кьэрэмыхьужь ащ фэдэ тхьа-мыклагьо, орэпытэ мамырныгьэр!

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Зэуужыгьэ кьэбарлыгьэзэс амалхэр

**Зэхэзышагьэр
ыкьи кьыдзэ-
гьэжыгьэр:**
АР-м лъэпкь Иофхэм-
клэ, Ізкьыб кьэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкьэ-
гьухэм адырлэ зэпхы-
ныгьэхэмклэ ыкьи
кьэбар жьугьэм
иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зидэщылэр:**
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
кьаихьэрэр А4-клэ
зэджэхэрэ тхьапэхэу
зипчьагьэклэ 5-м
емыхьухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлгьэу, шрифтыр
12-м нахь цыкьлунэу
щытэп. Мы шапхьэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгьэхэр редакцием
зэклэгьэкложьых.
**E-mail: adygoice@
mail.ru**

Зыщаушыхьатыгьэр:
УФ-м хэутын Иофхэмклэ,
телерадиокьэтын-
хэмклэ ыкьи зэлы-
лэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
члэплэ гьэлоры-
шлэплэ, зэраушыхьатыгьэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэклэмкли
пчягьэр**
4168
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 150

Хэутыным
узщыкьлэхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщыкьлэхгьэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьаалэр
Мэшлэжы С. А.

Редактор шхьаалэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пштэдэжыжы
зыхьырэ
секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.